

provincie **HOLLAND**
ZUID

GS brief aan Provinciale Staten

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
5 april 2022

Ons kenmerk
PZH-2022-802413014
DOS-2021-0000824

Bijlagen
5

Aan Provinciale Staten

Onderwerp
Resultaten onderzoek verzanding
Haringvlietmonding

Geachte Statenleden,

In 2021 is in opdracht van een samenwerkingsverband van 12 partijen (coalitie genoemd) een onderzoek uitgevoerd naar de verzanding van de Haringvlietmonding. Hierbij zenden we u de onderzoeksrapporten toe.

Achtergronden bij het onderzoek

Behalve de Provincie Zuid-Holland bestond deze coalitie uit Rijkswaterstaat, Havenbedrijf Rotterdam, waterschap Hollandse Delta, gemeente Westvoorne, gemeente Goeree-Overflakkee, gemeente Hellevoetsluis, gemeente Brielle, gemeente Nissewaard, Natuurmonumenten, Zuid-Hollands landschap en het recreatieschap Voorne-Putten. Aanleiding voor het onderzoek vormde de verandering van de zeebodem in de Haringvlietmonding de afgelopen decennia, waardoor in toenemende mate verzanding is ontstaan. Het onderzoek bestond uit 3 onderdelen:

- Blok A: wat is de autonome morfologische ontwikkeling naar de toekomst toe?
- Blok B: wat zijn de effecten daarvan op waterveiligheid (rekening houdend met mogelijk toekomstige zeespiegelstijging), natuur en economie (o.a. recreatie, toerisme, visserij)?
- Blok C: wat zijn invalshoeken en ideeën voor de toekomst?

Het onderzoek concentreerde zich vooral op het in beeld brengen van de feiten. Visieontwikkeling is onderdeel van het proces na dit onderzoek. Het onderzoek is bestuurlijk begeleid door een stuurgroep, waarin Jeannette Baljeu de provincie vertegenwoordigde. Het onderzoek werd uitgevoerd door bureau Arcadis. Op 24 januari 2022, vond een informatieavond voor de algemene besturen plaats over de onderzoeksresultaten waarvoor u zich ook heeft kunnen aanmelden.

Onderzoeksresultaten (blok A en B)

Uit het onderzoek komt o.a. naar voren dat:

- De grootschalige verzanding van het gebied zal doorzetten. Ter hoogte van de Groene Punt ontstaat rond 2030 waarschijnlijk een grote strandvlakte.

- Duingebieden groeien verder en het oppervlakte open water neemt af.
- In de Voordelta kunnen extra mogelijkheden ontstaan voor kustbroedvogels. Deze soortgroep staat onder grote druk in de hele regio en er ligt een belangrijke Natura 2000-opgave om de vastgestelde natuurdoelen te behalen.
- Op de langere termijn kan de rust van zeehonden verstoord worden doordat de huidige rustplaten op de zandplaten verdwijnen.
- Duinen en overige habitattypen profiteren van aanzanding omdat meer zand wordt aangevoerd en daardoor nieuwe duinen en duinvalleien kunnen ontstaan en bestaande duinen kunnen doorontwikkelen naar duingraslanden. Voor de gehele Zuid-Hollandse kustlijn is een van de belangrijkste Natura 2000-opgaven het behouden, uitbreiden en verbeteren van de duingraslanden (grijs duin) en vochtige duinvalleien.
- Er worden geen effecten van de morfologische ontwikkeling op de vismigratie verwacht, door de al bestaande kier in de Haringvlietssluisen.
- Op langere termijn kan als gevolg van de verzanding de afwatering van overtollig rivierwater via het Haringvliet in het geding komen.
- De inspanningen en kosten om de vaargeul door het Slikgat op de afgesproken diepte te houden (uitvoering Havenbedrijf op basis van kostenverdeling met Rijkswaterstaat) zullen naar verwachting door de grootschalige morfologische veranderingen toenemen.
- De effecten van de verzanding op de scheepvaart waaronder de beroepsvaart, visserij en recreatieve vaart zijn door het openhouden van het Slikgat (de uitvoering van het zogenaamde Alders akkoord) beperkt.
- Door de verzanding zullen de mogelijkheden voor strandtoerisme bij de kust van Voorne afnemen. Het strand wordt overwegend slibbig en de afstand van het strand tot de zee neemt toe, er ontstaan steeds minder golven.
- De mogelijkheden voor natuurrecreatie zullen toenemen, en afhankelijk van de bereikbaarheid van de aangegroeide platen/strandvlaktes ontstaat er mogelijk meer ruimte voor actieve waterrecreatie aan het water, zoals (kite)surfen.
- Het absolute aantal bezoekers aan de kust van Voorne zal naar verwachting met mogelijk 25% dalen (wat neer kan komen op 100 miljoen euro per jaar aan verminderde inkomsten).

Invalshoeken voor de toekomst (blok C)

Tenslotte zijn ook ideeën voor de toekomst beschreven, waarbij via een viertal extreme invalshoeken naar het gebied is gekeken. Deze invalshoeken zijn niet realistisch en niet passend binnen de wettelijke kaders. Ze zijn ook niet bedoeld als plan of visie voor het gebied, maar ter inspiratie en gedachtenexperiment, en eerste aanzet voor de discussie over de toekomst van het gebied met relevante stakeholders voor een nog te doorlopen proces van visieontwikkeling. In dit vervolgproces moet de integrale belangenafweging dus nog plaatsvinden. De invalshoeken komen neer op:

- *Vroeger*: alles doen om de huidige gebruikswijze van de omgeving voort te kunnen zetten of zelfs te verbeteren naar een gunstigere situatie voor recreatie en de maritieme sector
- *Vooree Eiland*: de verondieping is een kans voor de aanleg van een nieuw eiland: 'Vooree Eiland' dat hét eiland wordt voor dagjesweg vanwege de gezellige strandvoorzieningen, de jachthaven en de verschillende recreatieve mogelijkheden.

- *Natuur met sterallure*: hierbij wordt de ingezette morfologische verandering niet tegengegaan maar omarmd, waarbij de natuur het landschap bepaalt en de kansen die daarbinnen liggen voor gebruik.
- *Ecobronnen*: hierbij wordt gekeken naar alle abiotische en biotische diensten en middelen die de Haringvlietmonding te bieden heeft. Het gebied maakt gebruik van de natuur op een duurzame manier waarbij binnen de natuurlijk grenzen van het systeem geëxploiteerd wordt.

Tenslotte heeft Arcadis een advies gegeven voor een start-handelingsperspectief, genaamd “de nieuwe kustlijn”. Dit advies zal als input dienen voor het vervolgproces tot visieontwikkeling en is een combinatie van ideeën die in de loop van het onderzoek naar voren zijn gekomen. Het is echter geen perspectief waar consensus binnen de coalitie over is bereikt. Voor de documenten van blok C (extreme invalshoeken en start-handelingsperspectief) geldt dat de coalitie daarvan kennisgenomen heeft, en ze ziet als inspiratiedocument voor de verdere gesprekken over de toekomst in het kader van de komende visieontwikkeling.

Vervolgproces

Het vervolgtraject heeft als doel het ontwikkelen van een integrale visie voor het gebied als leidraad van hoe om te gaan met de continuerende verzanding van de Haringvlietmonding. Als voorbereiding op die visieontwikkeling zullen komende tijd stappen worden gezet op 3 onderwerpen:

- het is wenselijk dat er ambities geformuleerd worden, die een basis vormen voor de visieontwikkeling hierna, waarbij ook de kaders helder gemaakt worden;
- hierbij moeten ook de schuulpunten in beeld worden gebracht;
- de wijze van samenwerking in de fase van visieontwikkeling, moet vooraf opnieuw geborgd worden via een nieuwe SOK.

Inzet van de provincie daarbij is om de belangen vanuit de diverse opgaven (natuur, recreatie/toerisme, waterveiligheid en economie) in de visievorming goed mee te nemen. Wij zullen u op relevante momenten op nader te bepalen wijze betrekken bij het proces van visievorming.

Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

plv. voorzitter,

drs. H.M.M. Koek

drs. J.N. Baljeu

Bijlagen:

- Hoofdrapport over blok A en B
- Achtergrondrapport over blok A en B
- Hoofdrapport over blok C "Toekomst" (Inspiratiedocument t.b.v. de coalitie richting de toekomst)
- Achtergrondrapport over blok C (Ideeën en aanbevelingen voor de toekomst, Inspiratiedocument t.b.v. de coalitie richting de toekomst)
- Visualisaties van de extreme invalshoeken naar de toekomst (dit is een apart document en vormt bijlage D bij het achtergrondrapport over blok C)